

hed i, og det er paa disse Punkter, jeg dog vil henstille, om man ikke vil gøre et Forsøg paa at komme til en forsvarligere Ordning.

Neergaard: Jeg skal modstaa Fristelsen til at fordybe mig i de talrige Forandringer, som ere indkomne i Forslaget, siden vi sidste Gang saa det. Fristelsen er for øvrigt ikke af de allerstørste, thi som man vil have hørt af alle de foregaaende Talere, der er en vis resigneret Tone i den Maade, hvorpaa Ønskerne fremføres. Omtrent alle ere paa det rene med, at man kan tale derom, men større Forandring bliver der ikke, om overhovedet nogen. Derimod forekommer det mig, at disse Love ikke burde forlade Folketinget, uden at man ogsaa har kastet et mere almindeligt Blik paa deres Betydning og paa den Gang, de have haft her gennem Rigsdagen. Det er nogle saadanne mere almindelige Betragtninger, jeg skal gøre, jeg haaber, at de ikke skulle blive lange.

Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), som talte i Gaar, omtalte med stor Indignation, i hvor høj Grad der var gjort Politik ud af disse Love. Han mente, at disse Love vare Politik i deres Oprindelse, Politik i deres videre Fremme og nu endelig Politik i deres Afslutning. Jeg vil spørge det ærede Medlem, hvorledes han i Grunden tænker sig, at et Samfundsspørgsmaal af saa dybt indgribende Natur som det her foreliggende, en Omformning af hele vor direkte Beskatning, skal afhandles og afgøres paa en Rigsdag, uden at det bliver til Politik. Det maatte være en løjerlig Rigsdag, som kunde undgaa at blande Politik ind der. Selvfølgelig har der været Politik. Selvfølgelig var det Reedtz-Thottske oprindelige Forslag ikke uden en politisk Tendens — det vilde være ganske urimeligt at nægte det. Heller ikke var man uden politisk Tendens, da man nedsatte Skattekommissionen, og da man i denne mellem dette Tings Flertal og den Gruppe af Højre, som senere er bleven til det frikonservative Parti, fik den Forstaaelse, som har faaet en saa overordentlig stor Betydning for vor senere politiske Udvikling. Sandelig var der ogsaa Politik i det, da man i Landstingets daværende Flertal, nu dets Højremindretal, gjorde den store Volte, som man med Rette har kaldt det, i Skattesagen med Afskrivning af de direkte Skatter. Der var den Politik deri, som man kunde betegne som den druknendes Griben efter et Halm-

straa. Endelig vil naturligvis ogsaa Skattesagens Afslutning nu have stor politisk Betydning, hvor meget skønner man maaske bedst af den gevaltige politiske Størvask, som netop det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds foranstaltede i Gaar. Det røg jo med Skum og Sprøjt over hele Salen, og har man ikke vidst før, at der var Politik under Skattelovene, skulde man nok faa det at vide af det ærede Medlems Foredrag.

Imidlertid kan man ogsaa overvurdere dette politiske Moment. Det ærede Medlem mente f. Eks., at det var Venstrereformpartiets dygtige taktiske Behandling af disse Skattelove, som havde ført til Systemskiftet. Jeg er ikke uden Forstaaelse af, at navnlig det, som skete ved Skattekommissionen, har væsentlig Betydning i saa Henseende, men der er andre Ting, som havde nok saa stor Betydning, og som det vilde være Uret at glemme. Det, at det daværende Flertal i Landstinget ansaa Øjeblikket for kommet til at skabe et eksklusivt Ministerium af sit Parti, var sandelig det, der mest af alt fremkaldte Systemskiftet, og Ære den som æres bør. Selv om det maaske ikke har været en bevidst Tendens, som ledede det daværende Landstingsflertal, have vi jo allerede i vor Børnelærdom lært, at det netop er fortjenstligt at gøre en god Gerning saaledes, at den højre Haand ikke ved, hvad den venstre gør. Sikkert var det den Ting, som mest af alt fremkaldte den Begivenhed, hvorfor det ærede Medlem vilde se Betingelserne udelukkende i Skattelovene og deres Behandling. Men det forekommer mig, at det ærede Medlem og andre ærede Medlemmer, som have talt om denne Ting, have haft alt for lidt Forstaaelse af, at om end dette store Spørgsmaal er blevet benyttet og rigeligt benyttet i politiske Formaaals Tjeneste, har Grundkernen deri alligevel ikke været politisk, Grundkernen deri har været af dybere Natur, end Dagens politiske Bevægelse er, trods den Betydning, den kan have. Det er aldeles sikkert, at det, som gjorde, at Ministeriet Reedtz-Thott netop greb denne Sag, det som gjorde, at Venstrereformpartiet netop greb denne Sag, det, som gjorde, at Landstingets daværende Højreflertal netop greb denne Sag, var, at det var en Sag, der bar sig frem ved sin egen Styrke, der bar sig frem, kan man gerne sige, med Nødvendighed paa Grund af stærke naturlige Krav inden for vort eget Land og paa Grund af en stærk evropæisk Strømning.